

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: I Kž Us 60/2020-4

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E
P R E S U D A

Vrhovni sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Ranka Marijana, kao predsjednika vijeća, te Ileana Vinja i Melite Božičević Grbić, kao članica vijeća, uz sudjelovanje više sudske savjetnice-specijalistice Maje Ivanović Stilinović, kao zapisničarke, u kaznenom predmetu protiv optuženog I. L., zbog kaznenog djela iz čl. 246. st. 2. u vezi s čl. 37. st. 1. Kaznenog zakona ("Narodne novine" br. 125/11 i 144/12 - dalje u tekstu: KZ/11), odlučujući o žalbi državnog odvjetnika podnesenoj protiv presude Županijskog suda u Zagrebu od 14. veljače 2020. broj K-Us-31/2018., u sjednici održanoj 17. ožujka 2022.,

presudio je:

Žalba državnog odvjetnika odbija se kao neosnovana te se potvrđuje prvostupanjska presuda.

Obrazloženje

1. Pobijanom presudom, temeljem čl. 453. toč. 3. Zakona o kaznenom postupku ("Narodne novine" br. 152/08, 76/09, 80/11, 91/12 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14, 70/17 i 126/19 - dalje u tekstu: ZKP/08) optuženi I. L. oslobođen je optužbe da bi počinio kazneno djelo protiv gospodarstva, poticanjem na zlouporabu povjerenja u gospodarskom poslovanju iz čl. 246. st. u vezi s čl. 37. st. 1. KZ/11. Na temelju čl. 149. st. 1. u vezi s čl. 145. st. 2. ZKP/08, troškovi kaznenog postupka te nužni izdaci optuženika i nužni izdaci i nagrade branitelja optuženika padaju na teret proračunskih sredstava o visini kojih će se, temeljem čl. 148. st. 4. ZKP/08, odlučiti posebnim rješenjem.
2. Državni odvjetnik se žali zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja, s prijedlogom da se pobijana presuda ukine i predmet uputi prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje i odluku.
3. Optuženi I. L. je, po svojim braniteljima K. K. i S. Š., odgovorio na žalbu državnog odvjetnika, uz prijedlog da se ista odbije kao neosnovana. Odgovoru je priložena dokumentacija.

4. Prije održavanja sjednice vijeća, spis je, u skladu s odredbom čl. 474. st. 1. ZKP/08, dostavljen Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske koje ga je u roku vratilo.

5. Žalba državnog odvjetnika nije osnovana.

6. Pobijajući utvrđeno činjenično stanje, državni odvjetnik smatra da je optuženi I. L. potaknuo D. K., privremenog ravnatelja U. U. s. objektima, da 7. siječnja 2014. formalno zaposli D. M. u toj Ustanovi, iako je on faktički i dalje nastavio raditi poslove za K. klub C. (dalje u tekstu: KK C.). U tom kontekstu tvrdi da je prvostupanjski sud pogrešno ocijenio iskaze svjedoka D. M. i D. K. te materijalnu dokumentaciju iz koje proizlazi razgraničenje poslova KK C. i U. U. sportskim objektima, jednako kao što je pogrešno tumačio bilješke iz rokovnika svjedoka D. K.. S tim u vezi smatra da je trebalo dati veći značaj pravomoćnoj presudi na temelju sporazuma kojom je svjedok D. K. osuđen zbog kaznenog djela zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju. Ujedno zaključuje kako su iskazi svjedoka I. K., M. N.-V., A. B., D. Č., T. J. i K. P. potpuno neodlučni jer isti nemaju saznanja koje je točno poslove obavljao svjedok D. M. u inkriminiranom periodu.

7. Nasuprot tome, Vrhovni sud Republike Hrvatske, kao sud drugog stupnja, nalazi da je prvostupanjski sud, u zakonito provedenom dokaznom postupku, sve činjenice potpuno i pravilno utvrdio te je osnovano zaključio da nema dokaza o tome da bi optuženik počinio predmetno kazneno djelo, na način kako ga tereti optužnica.

8. Prije svega, treba napomenuti da se optuženom I. L. prvobitnom optuženicom stavljalo na teret počinjenje kaznenog djela trgovanja utjecajem iz čl. 295. st. 1. KZ/11 na način da je u svojstvu pročelnika Gradskog ureda za ..., neopravdano koristeći svoj autoritet, zatražio od D. K. da zaposli tadašnje zaposlenike KK C. (I. K., A. B., V. L., D. M. i M. N.-V.) u Zagrebačkom holdingu d.o.o. – Upravljanje sportskim objektima, bez obzira ispunjavaju li ti radnici propisane uvjete za ta radna mjesta te bez obzira na potrebe te podružnice za zapošljavanjem tih radnika, iako će svi oni nastaviti raditi u KK C.. Međutim, državni odvjetnik je na zadnjoj raspravi izmijenio optužnicu na način da je, od ukupno pet tadašnjih zaposlenika KK C., u činjeničnom opisu zadržao samo radnika D. M., pri čemu je terećeno kazneno djelo pravno označio kao poticanje na zlouporabu povjerenja u gospodarskom poslovanju.

9. Prvostupanjski je sud pravilno utvrdio da su preduvjeti za preuzimanje tadašnjih radnika KK C. (ali i radnika Š. K. C. - d. u tekstu: ŠK C.) u Ustanovu Upravljanje sportskim objektima već stvoreni ranije donesenim odlukama kojima je regulirana mogućnost takvog zapošljavanja. Naime, Zaključkom Gradonačelnika grada Z. od 2. prosinca 2013. Z. holdingu d.o.o. – Upravljanje s. o. predan je na upravljanje K. c. D. P. zajedno sa svom opremom, pravima i obvezama vezanim uz tu sportsku građevinu. Potom je 6. prosinca 2013. donesena Odluka o osnivanju U. U. s. o. kojom su određeni poslovi upravljanja i održavanja te Ustanove nad 16 gospodarskih cjelina (kao i sportskog objekta K. c. D. P. - dalje u tekstu: KC D. P.), te prijenos ugovora o radu zaposlenika tih cjelina. S tim u vezi, 24. prosinca 2013. Ugovorom o prijenosu gospodarskih cjelina određen je prijenos svih gospodarskih cjelina na U. U. s. o., zajedno sa popisom radnika zaposlenih u tim cjelinama. Nije bez značaja

činjenica da u donošenju tih odluka nije sudjelovao optuženi I. L., kako to pravilno utvrđuje prvostupanjski sud, već da su te odluke predstavljale samo osnove po kojima je optuženik bio ovlašten postupati.

10. Iako je točno da je Ugovoru o prijenosu gospodarskih cjelina od 24. prosinca 2013. priložen popis samo 12 radnika čiji se ugovori prenose, svakako treba cijeliti i kontekst prijenosa tih ugovora. Naime, radi se o tri zaposlenika KK C. te 9 zaposlenika ŠK C. čiji su ugovori o radu preneseni u prvom valu zapošljavanja, dok su ugovori o radu ostalih šestero radnika (od kojih su petero njih bili navedeni u prvobitnoj optužnici, a samo jedan u konačno izmijenjenoj optužnici) preneseni u drugom valu zapošljavanja tijekom siječnja 2014. Upravo iz iskaza svjedoka I. K., M. N.-V., A. B. i V. L., tadašnjih zaposlenika KK C., ali i iskaza svjedoka T. J., D. Č. i K. P. suglasno proizlazi kako je postojao određeni otpor i nezadovoljstvo tih radnika, koji su ranije isključivo obavljali poslove za KK C., za prelazak u Ustanovu Upravljanje sportskim objektima. Sukladno tome je iskazivao i svjedok D. K., koji je opisao da je naknadno primio još šest radnika, a čijih se imena ne sjeća (osim M. N.-V.), s kojima je bilo problema jer nisu htjeli prijeći u Ustanovu na nova radna mjesta. Sve navedeno potvrđuje i materijalna dokumentacija iz koje proizlazi da je u siječnju 2014. naknadno preneseno još šest ugovora o radu zaposlenika KK C. na U. U. s. o., među kojima je i ugovor o radu svjedoka D. M.

11. Navedena utvrđenja treba povezati s činjenicom da su svi ti radnici, sukladno svojim ugovorima, i dalje fizički nastavili raditi u KC D. P., kako je to pravilno utvrdio i prvostupanjski sud. Naime, iz iskaza svjedoka D. K. proizlazi da je točno da ga je optuženi I. L. tražio da zaposli radnike koji nisu odmah htjeli prijeći u Ustanovu, ali da se radilo o situaciji u kojoj jedino KC D. P. još nije do kraja bio pripojen, time da uopće nije bilo sporno da radnici ostanu fizički raditi u toj dvorani. S tim u vezi, tadašnji zaposlenici KK C. (V. L., M. N.-L., A. B. i I. K.), pa i oni koji su primljeni u prvom valu zapošljavanja (T. J. i K. P.) suglasno iskazuju da su svi radnici fizički ostali obavljati poslove upravo u KC D. P., a što je slučaj i sa D. M., kako to proizlazi iz njegovog ugovora o radu od 7. siječnja 2014. ("radno mjesto u Zagrebu, na objektima Ustanove Upravljanje sportskim objektima"). Prema tome, iskaz svjedoka D. K. da je postupio po traženju optuženog I. L. kada je zaposlio i ostale radnike u drugom valu zapošljavanja, među kojima je jedini u optužnici ostao svjedok D. M., sam po sebi, ne ukazuje da je on na to bio potaknut u smislu počinjenja kaznenog djela, kako se to tvrdi u žalbi, već da je očito realizirao ranije donesene odluke koje su omogućavale zapošljavanje radnika.

12. Povezano s tim, pravilno je prvostupanjski sud zaključio da nema dokaza da bi svjedok D. M. stvarno radio za KK C., iako je formalno bio zaposlen u Ustanovi Upravljanje sportskim objektima od 7. siječnja do 17. studenog 2014., ostvarujući prava na rad i iz rada te pravo na plaću na štetu te Ustanove. Točno je da je svjedok D. M. iskazao da je bio zatečen kada je iz KC D. P. fizički premješten na poslove u Ž. S., dakle na drugu lokaciju, jer je morao otići iz prostora u kojem je radio tolike godine. Međutim, taj svjedok takvu promjenu očito vezuje uz samu promjenu lokacije obavljanja poslova, neovisno što misli da je upravo 17. studenog 2014. počeo obavljati poslove za Ustanovu. Nije sporno da je njegov ugovor o radu sklopljen 7. siječnja 2014., na poslovima referenta marketinga, kada je počeo raditi za U. i primati

plaću, što i sam svjedok potvrđuje, kada navodi da do tada, radeći za KK C., uopće nije primao plaću. U odnosu na poslove koje je ranije obavljao za KK C., naveo je da je bio *team manager* te vodio brigu o internatu mladih, jednako kao što je bio tajnik i obavljao poslove u marketingu. Na poslovima referenta marketinga u Ustanovi nastavio je raditi i kada je fizički premješten u Ž. S., kako to proizlazi iz odluke o premještanju od 18. studenog 2014., koju je potpisao svjedok D. K.. Dakle, očito da se tim premještanjem nije ništa promijenilo u opisu poslova koje je obavljao od 7. siječnja 2014. kada je zaposlen u U. U. s. o., osim same lokacije. U tom kontekstu svakako su odlučni iskazi svjedoka T. J. ("nije točno da su radnici radili isključivo za KK C."), D. Č. ("više nije davao naloge za KK C.", "njihovi poslovi su bili vezani uz dvoranu") te K. P. ("nije rečeno da bi radnici radili isključivo za KK C."), iz kojih proizlazi da radnici (među kojima je i D. M.) koji su prešli raditi za U. nisu isključivo obavljali poslove za KK C., osim što su fizički ostali raditi upravo u istom objektu koji je sada bio u vlasništvu G. Z. O. toga, raniji ugovori svih radnika bili su regulirani Pravilnikom u unutarnjem ustroju KK C., nakon čega su prelaskom u U. njihova zaduženja bila privremeno regulirana Pravilnikom o sistematizaciji i organizaciji radnih mjesta P. U. s. o. (do donošenja novog Pravilnika), a to se jednako odnosi, kako na one radnike koji su ispušteni iz optužnice, tako i na svjedoka D. M..

13. S tim u vezi, pravilno prvostupanjski sud utvrđuje da se u trenutku prelaska svih radnika na poslove u U. U. s. o. nije niti moglo precizno razgraničiti koje su točno poslove obavljali radnici I. K., M. N.-V., A. B. i V. L., koji su ispušteni iz činjeničnog opisa optužnice, kao što se ne može jasno utvrditi da bi upravo svjedok D. M. (jedini od tih radnika naveden u činjeničnom opisu optužnice) sada radio isključivo za KK C.. Naime, iz iskaza svjedoka I. K., M. N.-V., A. B. i V. L. proizlazi da su oni nastavili raditi iste poslove kao i ranije, samo što su ih sada obavljali za U. U. sportskim objektima. To potvrđuje svjedokinja T. J., koja je prešla u prvom valu zapošljavanja, navodeći da je prijelaz svih radnika u Ustanovu bio kaotičan, da se radilo o prijelaznom razdoblju, tijekom kojeg je tek trebalo donijeti novi pravilnik po kojem će se postupati. Pri tome, okolnost što se svjedokinja K. P. ne može sjetiti što je točno radio svjedok D. M. nije sama po sebi odlučna, pogotovo kad se uzme u obzir da je ta svjedokinja navela kako se iz tog razdoblja ne sjeća detalja jer je prolazila teško razdoblje i bila na bolovanju, pri čemu je izričito navela da su svi radnici obavljali poslove za Ustanovu.

14. Žalitelj pogrešno tumači bilješke navedene u rokovniku svjedoka D. K. smatrajući da iz njega proizlazi kako je svjedok D. M. jedini trebao i dalje obavljati poslove za KK C.. Pri tome očito propušta voditi računa da su u tom rokovniku pobrojani svih 12 radnika koji su zaposleni u prvom valu prijenosa ugovora o radu, a potom i onih šest radnika koji su naknadno prešli raditi za Ustanovu, time da je jasno navedeno da "radnike KK C., treba obučiti da rade za Dvoranu i U. upravljanja s. o....". Okolnost što je svjedok D. K. naveo plaću koju bi taj radnik trebao primati nije od odlučnog utjecaja, budući da je i za ostale radnike zabilježio koeficijente rada temeljem kojih im se trebala obračunavati plaća.

14. Pravilno prvostupanjski sud utvrđuje da se, u konkretnom slučaju, optuženom I. L. nije stavljalo na teret poticanje na zapošljavanje radnika D. M. neovisno o tome ispunjava li on stručne uvjete prema Pravilniku o sistematizaciji i organizaciji radnih

mjesta P. U. s. o., već da je bilo sporno njegovo poticanje na fiktivno zapošljavanje tog radnika u Ustanovi. Naime, iz iskaza svjedokinje R. M. proizlazi da se u P. U. s. o. može zaposliti i radnik iz posebnih razloga propisanih Pravilnikom o sistematizaciji i organizaciji radnih mjesta U. s. o., iako ne zadovoljava stručne uvjete, kako je to uostalom i regulirano člankom 23. tog Pravilnika. Stoga navedeno pitanje nije niti sporno. Pri tome, žalitelj ispušta iz vida da je tako zaposlen i svjedok V. L., kojeg je ispustio iz činjeničnog opisa optužnice.

15. Imajući na umu sve izloženo, a osobito činjenicu da su preduvjeti za zapošljavanje radnika koji su ranije radili u KC D. P., bilo za KK C., bilo za ŠK C., već stvoreni Ugovorom o osnivanju U. o u. s. o. od 6. prosinca 2014., tako i Ugovorom o prijenosu sportskih cjelina od 24. prosinca 2014., te vodeći računa o kontekstu prelaska radnika temeljem naknadno prenesenih ugovora, među kojima je bio i ugovor radnika D. M., a osobito činjenicu da se radi o nastavku obavljanja istovrsne ili slične djelatnosti održavanja sportskih objekata, sportske poduke i rekreacije čiji se poslovi nisu mogli jasno razgraničiti, nije dokazano da bi optuženi I. L. potaknuo svjedoka D. K. da formalno zaposli radnika D. M. u U. U. s. objektima, gdje će primati plaću, iako će on i dalje raditi poslove za KK C.. S tim u vezi ne može se zanemariti niti činjenica da ta U. nije podnijela imovinskopравни zahtjev, očito smatrajući da isplatom plaće tom radniku U. nije nastala nikakva šteta, kako je to pravilno utvrdio prvostupanjski sud.

16. Stoga, u kontekstu izostanka personalnih i materijalnih dokaza, pravomoćna presuda na temelju sporazuma Županijskog suda u Zagrebu od 3. listopada 2016. broj Kov-Us-72/2016, kojom je svjedok D. K. osuđen zbog kaznenog djela iz čl. 246. st. 2. KZ/11, nije sama za sebe dostatan dokaz da bi se zaključilo da je optuženi I. L. potaknuo D. K. na počinjenje tog kaznenog djela. Takav zaključak je u skladu i sa stajalištem izloženim u presudi ESLJP od 5. rujna 2019. broj C-377/2018. u vezi s čl. 4. st. 1. Direktive (EU) 2016/343 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2016. o jačanju određenih vidova pretpostavke nedužnosti i prava sudjelovanja na raspravi u kaznenom postupku prema kojem se, u zasebnom postupku koji se vodi protiv optuženika koji nije postigao takav sporazum, moraju ponovno utvrđivati sve činjenice, uz poštivanje načela kontradiktornosti te osiguranja postupovnih jamstva kako se ne bi ugrozila pravičnost suđenja.

17. Nastavno tome, ocjena je Vrhovnog suda Republike Hrvatske, kao suda drugog stupnja, da je oslobađajuća presuda utemeljena na potpuno i pravilno utvrđenom činjeničnom stanju zbog čega je žalbu državnog odvjetnika kao neosnovanu trebalo odbiti.

18. Budući da ispitivanjem pobijane presude nisu nađene povrede na koje ovaj žalbeni sud, u smislu čl. 476. st. 1. ZKP/08, pazi po službenoj dužnosti, trebalo je, temeljem čl. 482. ZKP/08, odlučiti kao u izreci ove presude.

Zagreb, 17. ožujka 2022.

Predsjednik vijeća:
Ranko Marijan, v.r.